

ГОЛОС України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР

◆ №14 ◆ Вівторок, 22 січня 1991 року ◆

Ціка 5 коп.

Соборність України, та й не тільки її, — то річ, що існувала завжди, поза христоматійними датами, хордонами, амбіціями політиків. Соборність — це можливість упізнати свого у чужому храмі й привітати чужого — у своєму. Її можна спізнати, де не чекави, — раптом почувши свою мову на білоруській Поліссі, на українсько-російському пограниччі, на Зеленому Клину чи у преріях Канади. Соборність — природна, як будь-яка спорідненість.

Репортаж про свято — читайте на 4-й сторінці.

Фото Богдана ПРИЙМАКА

Г ОЛОВА Варховної Ради УРСР Л. Кравчук вчора, вранці, відбув у поїзді у Донецьку та Луганську області. У програмі — зустрічі з гірничими шахтниками, керівниками Радянської України, робітниками Донецького металургійного заводу імені Кірова, Комуністського коксохімічного заводу, виробничого об'єднання «Луганськсталь», Луганської крикостажної фабрики. Л. Кравчук візьме участь у роботі сесії Донецької обласної Ради, виступить по місцевому телебаченню.

Про поїздку Л. Кравчука читайте у наступних номерах газети.

Б ІЛЬШЕ сотні поранених, 13 загиблих, 65 тис., що пропали безвісти — такий наслідок кривавої навали в Литві. Тим, хто бажав допомогти постраждалим та їх близьким, повідомляємо: відкрито розрахунковий рахунок № 4700375 Фонду допомоги жертвам неважливості № 751014 у Вільнюському відділенні Литовського банку.

П ІЗНО ввечері 20 січня військовослужбовці ЗМОНУ центрального підпорядкування обстріляли будинки латвійської прокуратури та Міністерства внутрішніх справ республіки і захопили на даху частину приміщень. В результаті сутички є вбиті і поранені.

Змішці записки будинком Міністерства внутрішніх справ тільки у дві години ночі 21 січня після переговорів між прем'єр-міністром Латвії Годмнісом і командиром загону Мінком. Під час штурму загинули оператор Ризької кіностудії Селінш, а також латвійські міліціонери Коновалов і Гомельнич. Особи ще двох вбитих зараз встановлюються. Крім того, поранено 10 чоловік.

У ПРИМІЩЕННІ будинку кіно 19 січня цього року відбулося III віче Київської крайової організації Народного руху України. З доповіддю виступив голова Київської організації руху народний депутат УРСР С. Голосватий. У зустрічі взяли участь інші народні депутати: Л. Скорик, М. Поросяк, Ю. Збігнєв, В. Івасюк, В. Шовкошинський, Ю. Кривенко та інші.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради
Української РСРГоловний редактор
Сергій
ПРАВДЕНКО

Редакторів:

Олександр БІЛИК
заступник редактора
Анатолій ГОРЛОВ
заступник редактораОлександр
СМЕЛЯНОВ
член-кореспондент
АН УРСРВолодимир
КРАСНОДІМСЬКИЙЛеонід
САМОЙЛЕНКО
заступник редактораБорис
СИДОРЕНКО
заступник редактораАнатолій
СОЛОНСЬКИЙВіталій СУДДА
відповідальний
секретарЗасновник —
Верховна Рада
Української РСРАдреса редакції:
УРСР, 252047

Київ-47, вул. Метельова, 4

Гуляємо
не радіючи
і не повертаючись.Думки авторів
публікації у «Голосі
України» не завжди
збігаються з точкою
зору редакції.Індекс 60955.
Тираж 165 650.Парашестна ціна
на рік 19 грн. 66 коп.

В. І. Ленін. Із статті

«До питання про
національність або про
«автономізацію»

«Я вже писав у своїх творах з національного питання, що нікуди не годиться абстрактна постановка питання про націоналізм взагалі. Потрібно відокремити націоналізм глобальної і націоналізм нації пригнобленої, націоналізм великої нації і націоналізм нації маленької. Щодо другого націоналізму майже завжди в історичній практичній як, націоналізм великої нації, виявляється винятком в безлічі насильств, і навіть більш того — непомітно для себе чинимо безліч насильств і образ, — воцарює спогляди про те, як у нас третиються іногородні, як поляки не називають інше, як «політичним», як татарина не визнають інше, як «князь», українця інше, як «хохол», грузина та інших національних іногородніх, — як «кавказський чоловік».

Тому інтернаціоналізм з

боку глобальної або так званої «великої» нації (хоч великої тільки своїм насильством, великої тільки так, як великим є держиморд) повинен полягати не тільки в додержанні формальної рівності націй, але і в такій нерівності, яка компенсувала б з боку нації глобальної, нації великої, ту нерівність, яка складається в житті фактично. Хто не зрозумів цього, той не зрозумів справді пролетарського ставлення до національного питання, той залишився, по суті, на тому зорі дрібно-буржуазний і тому не може не сповзати на шовхіливи до буржуазної точки зору.

Що важливо для пролетаря? Для пролетаря не тільки важливо, але й істотно необхідно забезпечити його максимумом довіри і пролетарський класовий боротьбі з боку іногородніх. Що потрібно для цього? Для цього потрібно не тільки формальна

рівність. Для цього потрібно компенсувати так чи інакше своїм поведінкою або своїми поступками так чи інакше те недовір, ту цинічність, ті криниці, які в історичному минулому завдавали йому уряд «великодержавної» нації.

Я думаю, що для більшого вини, для комуністів розяснювати це далі і докладно не доводиться. І я думаю, що в даному разі, у відношенні до грузинської нації, ми маємо типові приклади нерівності і поступливості, прикладів з нашого боку справді пролетарське ставлення до справи. Той грузин, який зневажливо ставиться до цієї справи, зневажливо кидается обвинуваченнями в «соціал-націоналізм» (той як він сам є справжнім і істинним не тільки «соціал-націоналом», але й грішним актором у національному деркоморді), той грузин, по суті, порушує

інтереси пролетарської класової солідарності, бо він цим самим затримує розвиток і зміцнення пролетарської класової солідарності, як національна несправедливість. Не до чого так не чутливо «скрижіння» націоналі, як до погуги рівності і до порушення цієї рівності, хоча б навіть з неосвідомістю, хоча б навіть у формі жаргу, до порушення цієї рівності своїми товаришами пролетарями. От чому в даному разі країни переселити в білі поштовписті і в мікності до національних меншостей, ніж недосвідчені. От чому в даному разі корисний інтерес пролетарської солідарності, а значить і пролетарської класової боротьби, вимагає, щоб нації не ставили формально до національного питання, а завжди враховували особливості різниці в ставленні пролетарської нації пригнобленої (або малої) до нації глобальної (або великої).

Секретарі ЦК Компартії
Литви А. Науджасюс, Ю. Куюла.

Враховуючи яку небезпеку польового розвитку подій у Литві, загрозі суспільно-політичній обстановці в цій республіці і країні в цілому, Секретаріат ЦК Компартії України закликає провокаційно кампанію, розв'язану націонал-сепаратистами, естремістськими силами. Закликає рішучий протест проти дій, що мають на меті ескаляцію насильства, насильств проти комуністичної держави, зникнення суспільного ладу.

Секретаріат ЦК викликає патріотичну комуністичну Литву, Союзівську, з усіма, хто ніколи протистоять тут нападку волюнтаричного антикомунізму, розколінницьким, руйнівним настроєм і діям.

Твердо вірною, говориться в постанові, у переможній добрій волі та розуму на литовській землі і готові всією силою сплатити мирному, політичному, економічному конфлікту, що зловинно роздувається ворогами громадянського миру і соціалізму.

СОЛІДАРНІСТЬ З КОМУНІСТАМИ ЛИТВИ

Секретаріат ЦК Компартії України прийняв постанову у зв'язку із зверненням ЦК Компартії Литви, що надійшло на його адресу. Ось текст цієї телеграмі:

«Дорогі товариші, соратники. Подивившись стовпівці в Литві, побачивши вкрай гострого характеру. Націонал-сепаратистські сили, очолювані кляувою В. Лансбергіса, перейшли до збройних методів боротьби проти СРСР, Радянської Армії, комуністів і прихильників Радянської влади.

З цією метою вони з допомогою загонів озброєних бобанів з так званого департаменту охорони краю розгорнули психологічний терор та фізичний міксоморф партії інших партійних активістів. Здійснюється напад на партійні комітети, вибиваються книги, вилучаються акти, зриваються вишкіли,

розкрадається або знищується партійне майно. З легкими міксоморфами і районом партії втрачають зв'язок, відокремлені молодіжники із загальної департаменту.

Дані дії постійно підтримуються закликами до розриву між комуністами та їх сім'ями, що виходять з Верховної Ради республіки. Ці заклики практично щодобово перелюються по радіо і телебаченню, які частіше заходять в руки сепаратистів. Вилучаються потоки наклепницьких вигадок, справжніх актів Радянського Союзу і його керівництва, Радянської Армії. Особливо бурхливим є вигадки та інсинуації щодо Президента СРСР, Генерального секретаря ЦК КПРС тов. Горбачова М. С., що мають вкрай образливий і знущальний характер.

Таким чином здійснюється нашкодування не лише фанатичним

тінк-націоналістів, а й частини литовського населення на комуністів та інших людей, які підтримують Радянську владу.

Ситуація в Литві стала вже небезпечною, що може привести до нової хвилі кривавих зіткнень з несправедливими насильствами.

Але головне сьогодні в нашому Литовська РСР стала полігону, на якому реакційні сили відправляють методику зруйнування нашої спільної Батьківщини—Союзу РСР, знищення ідей соціалізму як суспільного явища. Ми стали проти нової коричневої хвилі першості.

Наша боротьба — не ваша боротьба.

Ми закликаємо вас підняти голос у тяжку хвилину, на поштовп голосу захистити свій протест, і разом виступити на захист нашого спільного дому і нашої спільної справи.

ДВА ТИЖНІ... ВАГАЮНІ...

АЛЕ НА ЧИЮ КОРИСТЬ РАХУНОК?

У кінці минулого року майдан політичної боротьби на Україні, окресливши чималу емпірию, наблизився до певних позицій. З якою силою і в якій біч він почне опускатися сьогодні ще важко передбачити. Але триваючи, незатишно. Думано, що і тепер попит на незалежність залишатиметься, який видається для держави 1991 рік? Що він принесить — ось що важко передбачити.

Робота сесій у 1990 році привела народ та його обранців до кількох висновків: а) демократія — це павеза, якою потрібно охоплювати б) для успішного функціонування вона передбачає політичну стабільність, а також певну міру національної згоди; в) демократія вимагає і від громадян, і від парламентаріїв політичної культури; г) демократія стала розумітися як загальнолюдська цінність; д) демократію необхідно захистити як від крайнього консерватизму, так і від крайнього радикалізму, які логічно породжують екстремізм, а значить, загрожують усьому суспільству, і, нарешті, усі ми, схоже, розуміємо, що історично, яку сформулював ще Аарам Лінколя: «Одну людину можна обманювати завжди, а інші — ніколи, але неможливо обманювати всіх і завжди».

ДЕЯКІ ТЕНДЕНЦІЇ І ПАРЛАМЕНТСЬКІ КРИЗИ

Головні тенденції першої сесії були досить суперечливими з одного боку — протистояння політичних блоків, які за загроз розпуску парламенту, з другого — збереження і зміцнення демократичних завоювань. На другій сесії так само виразно виокремлюється дилемна тенденція: і розширення, і зменшення протистояння, і здоровий глузд. Відносно зовні відбувалися свої процеси, які також стикалися з дилемою парламенту: мало на увазі створення багатопартійності в республіці. Отож на спокійний розвиток подій жарно було й сподіватися.

Що ж у такому випадку обслуговуло депутати?

Перш за все, необхідність захистити Декларацію про державний суверенітет України, прийняту 355 голосами 16 липня 1990 року. І це принесло результати як парламенту, так і було на користь вимог часу. Досить гостро розв'язався питання про Україну з Росією, хоча спокійного ринку, зорієнтованість проблеми, зустріч з начальником Генштабу Радянської Армії. Друга сесія продемонструвала, чий і не тільки вкраденої, але, зрозуміло, що стало менше вступів як крайніх правих, так і крайніх лівих. Правильне це перевернення чи ні, чи закритість базова тенденція, покаже час, але не помічати її не можна. Як і розуміти багатий того, що доплати усе критикувати, обізнаність юристами, вирішувати недоліки — важливо вважати, нарешті, шляхи ліквідації чи виправлення ситуації. Прикладами альтернативних проектів комісії, вибори голів уряду В. Фокіна, шляхи розв'язання з виконавчими органами та інше. Але, на превеликий жаль, бракує організації роботи, міцності й ефективності.

За період роботи перших сесій найбільш глибоких парламентських криз трапилося кілька. Перша пов'язана з відставкою В. Івашка, друга — з відставкою голови уряду студентів і відставкою В. Маслова, третя — з інцидентом навіоло народного депутата С. Хмаря. Можна та кож сильно стверджувати, що було це не менше десяти

локальних кризових ситуацій.

З яких же причин вони виникали? Передусім, через політичне протистояння в центрі і на місцях між Комітетом України і Народним Рухом та іншими політичними партіями й організаціями. Інша причина — економічна нестабільність, знедоленість людей, невизначеність майбутнього, що викликали і викликають напруження. От і виходить як тільки на розв'язання сесій диктують документи, що мають політичне навантаження, дискусії відразу перетворюються на мітінги і йскання повстань.

Перша сесія (92 пленарних засідання) так і закінчилася під аккомпанемент конфліктності. Хоч прийняла 150 законодавчих актів, у тому числі важливий Закон про економічну самостійність (чим фактом надалося великого значення під час дискусій), але без чіткого механізму їх реалізації, без дієвої виконавчої влади, нарешті, без політичного діалогу з виконавчою владою, без критичної ініціативи правлячої партії. Соціально-політична, економічна ситуація в республіці залишалася такою, якою і не могла не загрожувати новою парламентською кризою.

І вона загрожувала зразу ж по відкритті другої сесії. І жовтня ще я не можна було зрозуміти, чи розпочнеться життя в новий догос, чи залежало від того, як парламентська більшість зреагує на організовану 30 вересня більш ніж 100-тисячними демонстраціями і невдалу спробу референдумського страйку. Діалог різних політичних сил та утворення не вийшло. Та жовтень оголошується політичне голодування студентів. Можна по-різному ставитися до форми, в котрій студенти висловили свої політичні вимоги, до їх символічності політичній партії чи Руху, але не можна було відрахи, тим паче вперто відкидати суть їх вимог. Воин всім ніколи, повторювати, немає необхідності, а ось рішення Верховної Ради, прийняте, вкрити-решт, 17 жовтня (проти пропозиції лише 38 депутатів), звучало так: прийняти закон про референдум

і про вибори на багатопартійній основі, у 1991 році провести референдум про відновлення Верховної Ради, до прийняття Конституції УРСР підписання Союзного договору вважати передчасним; армійська служба за межами України — на добровільній основі тощо. Що сприяло мирному вирішенню гострої ситуації? Який досвід надало можуть взяти і інші? І майбутні парламентарії? Це перші зустрічі керівництва на місці проведення голодування, зустрічі за «круглим столом», публікація у пресі вимог студентів, утворення спеціальних комісій у складі депутатів...

Несподівано висновки з цієї драматичної кризи робила парламентська більшість, яка на початку листопада заявила про організаційне оформлення. Передусім, це було пов'язано з потребою необхідності змінити тимчасовий регламент таким чином, щоб голодування не було пов'язане з обов'язко-

ІМПУЛЬСИ НАПРУЖЕННЯ

Ефект зворотної дії притаманний не тільки механізму, і виходить з людей, що вкрай необхідно враховувати усім впливовим силам. Прикладами за протекти як парламенту, так і загальному політичному боротьбі у республіці знову не забувати про це. Своєю часу понавляло непродуктивне питання щодо зародження Народного Руху, неадекватна критика його програми, колективні листи із засудженням викликали до нього цікавість і симпатії. І навпаки: коли представники Народного Руху наголошували на правоті національного відривання С. Бандеру, це їм не додало не те що симпатій по всій Україні, а й відстоювало, і потепліла сама ідея національного відривання. Або індивідуальна, агресивна критика партії за дід гучної критики, у тому числі і парламенті, викликала сьогодні зворотний ефект співчуття. Як і тенденція звуження опозиції в усіх тріах не додала конструктивності, а серед лівих викликала розчарування парламентської більшістю. Тим паче, коли йшлося про багатопартійне, дуже багаточис, схоже, усе влаштує «обережність», з якою більшість приймає нові закони.

Погляд на життя, на історію намагається у депутати прямо протилежно, і імпульси напруження виникають, власне, то від меншості, то від більшості. Усі випадки суттєво добре вміли, аналізувати не потребувати, але говорити про них треба. Як не прикро, частина небажаних імпульсів надходила від голуючих на сесійних засіданнях. Це коли, приміром, поспішно ставилися на голосування ті чи інші питання сугло політичного протистояння. Як на жаль, вже про політичні імпульси навіоло впадин голосування за відсутності свого сусіда, пропозиції про те, щоб не дозволити виступати тим депутатам, котрі вчасно не заберуться.

вою являється двох третин депутатського корпусу. Останнє спричинило третю кризу, кінцею якої не бачили, як і початок. Конфлікт загострився, власне, на хвилі політичного боротьби в парламенті і поза його стінами під час напружених поїзд на наради, які і під час святкування 7 листопада. Не ставило на меті давати оцінку відомому інциденту навіоло на нараді депутата С. Хмаря. Хай кожний робить висновки сам, а остаточно рішення приймуть тільки суі і закони.

Користуючись нагодою, хочу висловити свої думки. У мене склалися тверде переконання, що депутат має обертатися лише в одну Ряду. Депутат у кватирці неспроможний у повному обсязі виконувати обов'язки перед своїми виборцями. Його діяльність у складний період Голова Верховної Ради має бути позапартійною. По-друге, час закінчення мандату депутата давля заяв Парламенту членів, звернень, організованих колективних листів у газети, виступів, публікацій, вимог, ставлення в суспільстві не відображають, і не змінюють. У ситуації, яку переживаємо, на першому плані повинна бути включена діяльність боротьба. Мітінги, демонстрації, петиції, відбуваються і будуть відбуватися. Та з їх імпримованих тріах, навіоло на керуванні країною людей, але життям країни — ні. Як хочеться, щоб ми все це збагнули.

Імпульси напруження частіше, однак, «наслідатися» від депутатів опозиції. Це і питання про відставку, в тому числі і В. І. Леніну, і участь в різних мікрорегиональних суперечках. Усі свого боку, більшість навіоло, сила розлад тим, що «з принципу» не поступається там, де опозиція явно мала рацію. Чи республіка, не вважаючи за необхідне аргументовано спростувати позицію меншості.

Втім, поперед у наших парламентаріїв це не одна сесія, і робота на сесіях, висновки, тим паче узагальнення, рано. Тому, сполучаючи, що найбільшим часом Верховної Ради республіки випадає людно й ефективно, з користю для всіх нас, закінчу свої нотатки фразою «чому?»

Чому ж Україні це жодного разу не відбувся «круглий стіл» представників різних політичних партій і організацій? Чому ініціаторами таких зустрічей не може стати жоден з комісії Верховної Ради?

Чому в парламенті лише один раз було створено узгоджувану комісію?

Чому лише кілька народних депутатів УРСР були присутні на сесіях і виступали (Прийняття «Договору з Росією» мені застеріг, повинні були бути).

Чому не практикуються в республіці регулярні спитання для визначення рейтингів політичних діячів, тих же й депутатів, чи це робиться в інших республіках, чи ні? Чому не вивчається громадська думка з найбільш гострих та актуальних проблем суспільства на загальнонаціональному з'їзді?

Посил РНСТ, кандидат історичних наук, завідувач кафедри політичної історії Дніпропетровського державного університету.

Дніпропетровськ в ській фазі з політичної історії Посил РНСТ запропонував «Голосу України» нотатки, написані по гарячих слідах, — погляд на роботу двох перших сесій Верховної Ради України. Відразу скажемо, що не все у цих міркуваннях, висновках і порадах, які з них випливають, можна сприймати однозначно. Втім, давайте вважати, що нотатки П. Рукса — лише спроба осмислити роботу «незвичайної» Верховної Ради УРСР.

І якщо наші читачі доповідать Посил Леонідовича, відгукнуться на публікацію, аби висловити дід, оцінки, побажання, то розмову можна буде продовжити. Необхідність у ній є.

— Отже, Крим виступає за відновлення власної державності. У чийому складі?

— У складі Українського РСР, оскільки виходу Криму із складу України референдумом не передбачено.

— А як, на вашу думку, пройшов референдум?

— В обставинці надзвичайного соціально-політичного піднесення, навіть вищого за той, що був під час виборів до Рад народних депутатів.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент
«Голосу України».

На початку січня до Києва повернувся літак з 206 українців, які з 22 грудня перебували у Франції на лікуванні і в обстеженні.

— Це вже третя така акція, — повідомив голова Комісії Верховної Ради УРСР з питань культури та духовного відродження Лесь Танюк. — У Франції у нас є свій «повноовнякий представник» — керівник французького українського ансамблю «Запорозьці» Григорій Логойдюк, який і організував цю і далі подібні поїздки. Всіх дітей розібрали до своїх емігрантських французьких родин.

біглий від
дівил т до
ти по квалда
Хреста.

Одією з по
П Яюня. Пр
знатися, що
створення Фо
жертвам Чо
наші колеги з
Симбун» т
х!» Іх пдіт
ті ядерної ме
лорі Хіросіме
тету, в лікарні
університету,
ростіми — і с
сказати, що
робленої ним
розпочато.

Ціми днями
була делегація
по відвідати
по лікарні до Я
ження та лікар
представники
воного?» т
ті відвідали
ріі, гематолог
в дитячій спеці
нічній лікарні

[illegible]

асе просто,
 а якщо домов
 рати і назива
 рити його з
 дрібницю. Ві
 одразу. Але д
 фонне або й
 п'ять, уточню
 поглиблюючи
 левні асе з н
 тут може бу
 че... Аке б
 Часом позн
 там, здавало
 і в авторитет
 скажимо, РН
 пікірує бо п
 має незале
 Шрамко кож
 дуже аякшо
 тілний тин, і
 бути в редак
 Що ще д
 Шрамко! С
 му едасте
 усе це
 тинів з 12
 на баче поч
 гічну колад
 вати тілки н
 Шрамко в
 премії імен
 що присудж

ГИ,
ЕЙ

рози, одержи-
ого прийня
Червоного
ни наділа
о було лі-
нциаторами
допомоги
бля стали
ети «Асхі-
ети Аса-
и в інститу-
и та біо-
го універ-
роєського
фентури І-
їїх можна
вільно ак-
вотримати

Кінає при-
ий доруче-
ї, мають
ї на обсте-
ня. Лікарі,
риства Чер-
ж, за-
воту підпа-
віддання
роації клі-
14, Істис-

ДОПОМІГ...

ник нашої
ця й для
ї. Завдя-
рибильсь-
гвориться
розуз'яс-
ї на само-
бут-

це довгий,
боку по
ини спіл-
ки. Чорно-
ватні, як
ти само-
не частину
иної. Ро-
гобильськ

ЮЮ

і Шрамку
і з істиню
робує за-
про луск
і містять
ора зате-
і це реалі-
ісповнюю-
і, якого ста-
голови. Як
ірація Ко-
іскарація
і в тилі, як
іа, бачим
і незалеж-
іського ч-
і, якого ста-
істною не-
і авторитет-
істною —
і чистий і
де мені
іа... про іра-
і і мій
і алатує
і (Храче-
і та мо-
іа, а мо-
і можна
ік. Сид-
і забути
і бжогого,
і досиги-

тут ендокринологі, диспансер радіаційного захисту населення — познайомилися з хворими, з методикою їх лікування. Перші п'ятеро дітей рушать у дорогу а квітні, наступні «п'ятерка» — літків, восени і наприкінці року. Дітей супроводжуватимуть лікарі (теж по п'ять у кожній парті), яким належить під час перебування в Японії підготуватися до майбутньої самостійної роботи в Сочалі. Співтають з медикаментами, обладнанням. На всіх перехрестах чужої, що їх немає... і медикаментами, і обладнанням надійдуть з Японії в ті медичні установи, де працюватимуть підготовлені іназемним чином спеціалісти.

Пояк дітя лікуватимуться, а медики вчитимуться, в зарплатних районах триватиме обстеження населення. Робити це будуть інтенсивно і якісно допоможуть пересувні лабораторії, які безплатно передає нам Японія.

Усе це — початок роботи за програмою, розробленою на дванадцять років. Реалізувати її з радіаційної сторони допомагатимуть постолярі СРСР у Японії, Товариство Червоного Хреста, Аерофлот.

Якщо аса запікає, як інформація і як захочете дізнатися, чим закінчиться у Львода, дітей і лікарів, напишіть — ми повернемося до теми.

Марка УСОВА.

Новини з усієї України ДВА ДНІ ДО БЕЗСМЕРТЯ

Чернівецька область, Лисенський район. У першій чверті діні 1944 року Радянська Армія звільнила село Шпидівку. А 10 січня польовий військовий комісаріат мобілізував 84 чоловіків на фронт. Без обмундирування, хто в чому був, проклали новонайдіні шлях сломаніми і опинилися в Корсуні, Шевченківському котлі. 12 січня в селі Кам'яний Брід відбувся парад і останній для них Бій. Більшість з них легла на полі бранню.

Пам'ятка про загинбих відбулася в Кам'яному Броді.

Два дні йшли до свого безсмертя нестріляні, безуручні. А до уявлення їхньої лемати ми прийшли аж через 47 років. Про це говорили з відруктом просями на мітинг учасці, що збіралися, щоб вшанувати пам'ять загинбих.

Дмитро ГАНЦЯК.

Дайджест

ХАПУГАМ — БЕЗ КУПОНІВ

Пронуратори Волинської області розслідують червоні налішки справ про грубі порушення правили торгівлі у Луцьку. Тут заступник голови міськвиконкому А. Гайдак після вступу у дію постанов Рад Міністрів УРСР про торгівлю товариам народного споживання за купонами для розпорядження керівників торговельних баз відлучати з фондів міста без купонів під виглядом звичаєвої привади торгівлі обміну звичайнісіми купонами на товари підприємств торгівлі. Цим скористалися скриті діла.

На основі виданих А. Гузюком листів розпорядження, гість обласної газети «Радянська Волинь» голова народного комітету Луцького району В. Гузюк придбав на один з баз з грубим порушенням діючі привади торгівлі, без купонів, 15 лр м'яного та чоловічого взуття, 4 спортивні костюми, три пальта, одне з них широкі, три імпортні труси, ковдри.

Володимир СКАНЯ.

Щойно з друку ПОВЕРНЕННЯ З МИНУЛОГО

Відомий український письменник Олександр Копиленко у своїй 28-й книжці (1900—1958), записаною над життям, писав сам собі: куданідемо! В результаті цих роздумів народився роман «Визволення», що побачив світ у 1930-му.

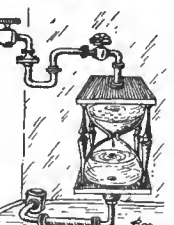
60 років шов роман «Визволення» до нового читача. Нині він побачив світ у видавництві «Дніпро» у книжці «Буйний хміль», куданідемо! одиновий повість, а також оповідання.

Чому шлах вивчався таким довгим? Про це розповідає черп Сіліни лисенської СРСР Любомир Копиленко, син письменника.

Автор написав свій твір практично ще молодого людинкою, через 12 років по революції. Він не був членом партії, не займав жодних посад, ходив поміж різними літературними трупованими. Жодне з них його не задовольняло. Молодого письменника називали й попутником, й реакціонером... Цей же юний підліток у тотемському суспільстві такі ланця й тенденції, що викликали не тільки сумніви, а й глибокий огоршення проти селітства, моральне передеривання партійних лідерів, відсталість технічного освірення економіки

Ще ж треба!

КАПІТАЛІСТОВІ Й НЕ СНИЛОСЯ

Рівне. Справжній самодіяльний завод знайшли не в кварталі людини Т. в обласному центрі.

рі. Навіть бували в буювській залізничній зоні. Олександр Шпидівку були ошелешені: у невеличкій одиновитій квартирі змонтовано цілу таконію ліній. Сировина містилася не лише в двох чималих дімках, а й у вагоні. Склад готової продукції у складній та пластмасовій тарі — туди ж, не нуди і в кімнаті.

Не дивно, що подорожні селітства ніде не працюють. Економіка «фінансистів» тільки-но виробництва сягає за тисячі ластовити. Юному налітливості: може, просямися така рентабельність!

Сергій МЕЛЬНИЧУК, ласький кореспондент «Голосу України». Мала Вадира ВАСЮШКИНА.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Наш хор.

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

Ще цікаво —

— Євген Миколайовичу, перш ніж ви розкажете нам лівівський міф, хотілося б почути містова легенду про мотозавод мотозаводу, який за три роки «випитав» підприємство з ліжками. За волю результату пресеконного і щільно благополучного. Зізнайтеся: ви винаймали... мічний дитину?

— Цей «мічний дитину» зародився в надрах командної адміністративної системи. Мене ніхто не читав, чи хотіли і чим згадувати, але хотіли, що не складає виробництво. По доводили і скажи, треба.

— Розпочався мій директський кар'єра з безсонних ночей і певної думки: пан чи пропав? У той час на директора це можна було виставити адміністративно-економічними методами, а на колієтні — уже ні. Сумнозасне «даючі план» усе ні на коді не випалило. Потрібно були конструктивні інженерні вирішення, радикальне розв'язання соціальних проблем.

Ми реконструювали гальванічний цех, розширили виробництво, збудували житло — лише за минулий рік черга посухувалася на сто чоловік, уклали договір з одним із радгоспів Львівщини про будівництво пташника, щоб забезпечити наших робітників сільськогосподарською продукцією. Коли люди побачили перспективу завтрашнього дня, повірили у свої сили і можливість заводу, побачили, що їх усе не годують, об'єднанням про світле майбутнє, з ними уже можна було вести мову про парашування виробництва, поліпшення якості продукції, про те, що виник товар для народу — безбродне, не «зверху» мінус. Потрібно нові форми взаємодії членів трудового колективу. Безасоціальної до асахад взаємодії довіри й респонсуарі.

— Рішоправ'я директора і родового робітника? Чи можна це в наших умовах, коли ми так живучі традиції субординації?

— Нещодавно я повернувся з Японії, побував на підприємствах фірми «Хонда». Рівень автоматизації виробництва справді фантастичний. Наші спеціалісти повертаються звідти не просто зачудованими — шокуваними. Це лише один штрих: зарплатня кузова автомобіля здійснюється відразу в 200 точках роботами. Роботи навіть складно встановити в автомобілях, а це дуже delicate операція. Та основна відмінність між японським і вітчизняним виробництвом — переусміх у формі відносин у колективі. Там немає антагонізму між директором і робітником. І для того, і для цього розв'язати справу є сенсом і стилем життя. Це планка й надій на завтрашній день для себе й дітей. Кожний працює з пресованим в успішній реалізації продукції, щоб вкласти прибуток у подальший розвиток виробництва, інакше переїде дітям, онукам. Наші ж робітники не усвідомлюють, що мотозавод чи інше підприємство існують не тільки для того, щоб забезпечити їх роботою й платною. Відповідальність і гор-

дість за продукцію підприємства, яка потрібна людям, — то в їхньому сприйнятті абстрактні відради на реалізації життя. Наші трудівники, по суті, ніколи не були господарями ані на своєму підприємстві, ані в полі.

— На жаль, філософію співпраці неможливо експортувати ні з Японії, ні з Києва іноземної країни навіть на неперетовну валюту, якої у нас все одно немає.

— В Японії немає управління виробництвом зверху. Коли вирішався проблема, над її вирішенням працюють нові люди. І коли вони делегують запит на роботу, то фактично вже відомо, яке рішення належить ухвалити.

А у нас десятиліттями в усіх сферах життя узаконено, що «зверху видіси», з усміа його згубними наслідками.

абя доставити звідти дитину...

Шкоди нам мотозавод випускає 1300 штук дитячих велосипедів 600 моделей, 850 підліткових велосипедів. Дитячий велосипед «Зайка-4» нещодавно здобув золоту медаль за якість на міжнародному ярмарку у Пловдиві. Та хоча наша продукція потрібна людям і коніурентоспроможна, ми не відчуємо неспокійності в завтрашньому дні, бо не знаємо, чи забезпечать наші партнери необхідними матеріалами. Шовравити без дитячої зверху, по прямих зв'язках з іншими підприємствами, які нам поставити комплектуючі вироб.

Виходить, що підприємства втрачають від місцевого дитячого центру і від-

— Як японські колеги сприймали наш економічний «міф» із знанням мінус і чому зацікавлені самі Львівський мотозаводом?

— Ми почули величм сувору оцінку. Гості зауважили, що наш рівень культури виробництва є низьким. Та відзначили вони й позитивні елементи технології, схвалили відгуки наших працівників і наших людей, про рівень відносин керівництва заводу з колективом. Одним словом, японські колеги з частинним дитячим колективом на підприємстві ситуації винесли, що саме Львівський мотозавод має потенціал для спільного виробництва. Побували вони й на інших аналогічних підприємствах Радянського Союзу, але протокол про наміри відіслали саме з нами. Протокол передбачає, що приблизним часом ми одержимо шість дитячих рі-

**ДЕЛЕГАЦІЯ
ФІРМИ «ХОНДА»
НЕЩОДАВНО
ПІДПИСАЛА
ПРОТОКОЛ ПРО
НАМІРИ ІЗ
ЛВІВСЬКИМ
МОТОЗАВОДОМ.
ПРО ЦЕ
КОРЕСПОНДЕНТОВІ
ГАЗЕТИ «ГОЛОС
УКРАЇНИ»
РОЗПОВІДАЄ
ДИРЕКТОР
ЛВІВСЬКОГО
МОТОЗАВОДУ
Є. ПАЛИГА.**

На шляху до ринку

Управлінська структура заводи була привнесена з Японії, вочевидь, через це — сповна укомплектованою. А я навідувався в цехи й бачу: там майстра немає, там — технологів на лінії. Бо це ж складова роботи! Скликали ми раду трудового колективу, всі формальні та неформальні об'єднання й ухвалили: відправити вики, на основне виробництво на інженерів та робітників постанд 30 відсотків управлінського апарату. Нехай нові люди вирішать, хто із спеціалістів справді потрібні. А звільнені гроші використати на доплати фахівцям, що залишаться.

— Ринкові відносини вже на порозі.

— Мотозавод — підприємство соціального підпорядкування, яке має понад 200 заводів-підприємств. Його центр кордонував розвиток підприємства, все було розписано і я знав, звідки й що отримав. Якщо республіка мала реальний суверенітет і управляла економікою, партнерські зв'язки текли б по ній. А поки що доля нашого виробництва і дуже потрібних для народу товарів значною мірою залежить від ступеня особистих зацікавлень. Буває, по кілька разів упродовж дня розмовляю по телефону з директором підприємства, домагаюся змінити умови. Коли хотіли підвартити, просимо іншого партнера допомогти, відлучаємо поставками своєї продукції. Не раз відмовлялись і до так званих партнерських методів. Янось возили бензин у Прибалтику,

ноше не можуть без нього обійтися. Де ж вийді? Нія з програм переходу до ринкової економіки іноземні нам?

— Бідна в тому, що жодна з цих програм не переірає на практичному. Їх склали науковці-теоретики, які, маючи прихідний рай для народу, не вжали до уваги такий соціально-психологічний фактор, як зацікавленість того чи іншого проекту. Та й наш депутатський корпус облякний до науки, ніж до виробництва. Який обсяг наших зусиль, були б вагомі результати. Коли на підприємстві фірми «Хонда» в Японії й намагається розгадати економічний міф, мене посяли, що це не міф, а результат того, що народ об'єднаний і спільними зусиллями виконує те, що має бути виконано. Розумієте: об'єднання народу, а не партія чи уряд. Пояснюю: думаю над цим формулюванням, приїжджу його до нашої дитини. Перш ніж сягнути інших висот, Японія пережила дві тяжкі кризи. І в той складний період уряд узяв на себе функції берегині щодо тих галузей, які стали визначальними для добробуту народу. Були передбачені й позиви, і відповідна податкова політика, і інші спеціальні умови, щоб стимулювати народ. Були передбачені й позиви, і відповідна податкова політика, і інші спеціальні умови, щоб стимулювати народ. Були передбачені й позиви, і відповідна податкова політика, і інші спеціальні умови, щоб стимулювати народ.

— Як ви розумієте розгадати економічний міф, мене посяли, що це не міф, а результат того, що народ об'єднаний і спільними зусиллями виконує те, що має бути виконано. Розумієте: об'єднання народу, а не партія чи уряд. Пояснюю: думаю над цим формулюванням, приїжджу його до нашої дитини. Перш ніж сягнути інших висот, Японія пережила дві тяжкі кризи. І в той складний період уряд узяв на себе функції берегині щодо тих галузей, які стали визначальними для добробуту народу. Були передбачені й позиви, і відповідна податкова політика, і інші спеціальні умови, щоб стимулювати народ. Були передбачені й позиви, і відповідна податкова політика, і інші спеціальні умови, щоб стимулювати народ.

Між нами це не можемо мати прогресивної технології, бо у нас вона не забезпечена й матеріалом, ні обладнанням, ні кваліфікацією спеціалістів-виробничників. То ми поставте дилему: планетарна сто років, аби наблизитися до світової економіки цивілізованих держав, або ж закупити за кордоном прогресивну технологію, обладнання, навчити наших людей, принципів домогтися і спільне рішення Львівського об'єднанням та керівництвом асоціації промислових підприємств області про те, щоб орієнтуватися економіку на задоволення потреб людей. Прикладі, наш завод до цього готовий.

Розмову веде
Олександр ТЕНЧЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».
Львів.

КОМУ СВИЖЕ МОЛОКО?

лишню продукцію там, де поважає. Помісячно на місцьому ринку орендарі продають десять і більше тонн молока.

У Нікопольському районі колгосп імені Горького, де четверть його головує Микола Терентійович Галайда, завя-

д був піонером запровадження прогресивних економічних новов. У свій час тут, навіть вперше в області, впровадили безнадбавну систему оплати праці, потім бригадний і колективний підходи, внутрішньогосподарські, господарчувнів відносин.

ки. А ось уже три роки, як усі підрозділи колгоспу перейшли на орендні договори.

Результат? У навіковий села перестав постачати продукцію Нікопольський міський молокозавод. І наміри ринка конкуренції з орендним колективом. Микола НЕЧІПОРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України». Орджонікідзе, Дніпропетровська область.

Фоторепортаж

РАНО-ВРАНЦІ НА ЙОРДАНІ...

Опівночі перед Водохрещем стався несподіванка. Знебома «те телефону жмень угримично, наче не своїм голосом, сиза-...» «Обоємного снулася. Вода на воді замий куті» в цей час «обозило цілюща...». І помина трубу, Моша, іншим послішала розповісти. А на ранок до Дніпра нирод ішов, як на демонстрацію. «Наше всі обділювали Моша, іншого дзвіла й не було». Днямі сподити дитина щось завважати. Просвітлена обличча бабусі. Щокно прійшла з церкві, витяга з ножики замаяну півніроу плешку і дбайливо ластавля біне іконі. «Цілюща, мошана загадка». Коки не ладилось із здоров'ям, кропима дає й нас, дитя, щоб бачило, обожнений атеїст, на поміти.

З роками усе це нудило поділо. Не стало малеяної бабусі таємниці. Водохреща існувала без нас, атеїстів. А ми без таємниці очищення, душевного зцінення — чи стали сильнішим, кращим.

Людмила КОРОЛЬ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Позиві! футбольної весни

«ЧОРНОМОРЕЦЬ» ГОТУЄТЬСЯ ДО ПЛАВАННЯ

Грудня-січня — пора футбольного штилю. Однак наша команда живе досить напруженим життям. Ведеться аналіз попереднього сезону, тривають кадрові зміни, складаються плани на перспективу. Чи інформація, надіслана нам з Одеси, — про останні новинки в ФК «Чорноморець».

Команда нещодавно повернулася з відпустки, розподілих головний тренер одеситів Віктор Прокопенко. — Наші гравці разом із друзями побували в круїзі по Середземному морю. 12 січня вони повернулися додому, і почался щоденний тренування.

Вікторе Євгеновичу, «Чорноморець» пішов на відпочинку дещо пізніше від решти команд вищої ліги. І все це через поїздки до Іта-

лії в грудні. З якою метою вирушили наш колектив на Апеннини?

— Нас запросили на товариський матч із футбольною «Дженуею» фірма «Бі-бокс», що має власне підприємство в Одесі, Вона, до речі, планує стати постійним спонсором нашого клубу. А поки з її допомогою було організовано благодійницький поїздок. Італійці витрали його — 2:1. Єдиний м'яч у нас забив Генцько. Кошти від

продажу квитків (понад три мільйони лір) пішли на добрі справи. Зокрема, ми придбали ювілейні подарунки для дітей-сиріт. Повернувшись додому, вручили їх дітям з Одеського дитячого будинку № 9.

— Мабути, уже сьогодні можете сказати і про плани вашого колективу, і про зміни в складі?

— Гадаю, болельники вже знають, що минулого листопада з «Чорноморцем» розпрощался кілька футболістів: досвідчений бомбардир Кондратьєв (він говорив, що обирається завершити спортивну кар'єру) і воротар Крапняк. Перейти до інших колективів виявили бажання за-

хисник Кузнецов, півзахисник Євдоким та Олександр Ниніфоров. Стосовно поповнення, то запросили насамперед кількох колишніх одеських армійців — воротаря Суслова, а ще польових гравців Сака, Косельова та Зінча. Вирішив повернутися додому з Кишинєва форвард Тропанець.

Черговий тренувальний збір плануємо провести в Болгарії, де нам швидко створили чудові умови для занять.

— Чи задоволені стисом справ у клубі?

— Ні жалю, клуб працює якось безпечно. Команда поки не відчуває суттєвої підтримки від цієї нелегальної структури. Залишається багато проблем з навчально-тренувальною базою та інших життєво важливих питань. За існуючих умов дуже важко утримувати потрібних нам гравців...

Аркадій РИБАК.
Одеса.

Футбол

ГРАЛИ ПІД ДАХОМ

Футболісти київського «Динамо» у вирішальному матчі турніру з мікродинамо, що проходить у київському місті Каринське, поступилися 1:2 київським «Інтерпарту». Динамівці планують повернутися до Києва 27 січня.

Хокей

ЗНОВУ — НА ЗЛІТ...

Сьогодні в Москві матчем з місцевими динамівцями — одним із лідерів чемпіонату РСР київський «Сокол» почався другий етап цього годинного турніру сезону. А в неділю головний тренер команди Анатолій Богданов і президент колективу «Сокол» Станіслав Стухан зустрілися з журналістами. Зокрема, С. Стухан розповів репортерам про ті труднощі, з якими зіткнувся клуб на перших кроках свого існування. Так от, для клубу не рік необхідний для міжреєстрації карбованців. Адамо до складу «Сокол» відібрали окрім команди вищої ліги власні й

колективи другої ліги — ШВСМ. Так от, міське профспілове товариство відмовилося від «Соколів», який тепер змушений сам боротися за власне існування. Хокеїсти те іще тренув розраховують на підтримку спонсорів, окремих болельників.

Доведеться вирішувати клубові і складні питання про передачу йому навчально-тренувальних баз в Гущинському районі, в згодом і тренувального комплексу на вулиці Мелініна та бази, якою користуються хокеїсти ШВСМ, що знаходиться поряд. Крім міської ради ВДФСТ профспі-

лок не послідише віддавати хокеїстам те, що їм належить.

— А колектив Палацу спорту не чині з директором Віктором Ткаченком нічого нам не зустріч, — розповів Богданов. — У досить складний фінансовий період для «Соколів» керівництво спорту взяло з нас за оренду замість 60 тисяч лише 12.

Анатолій Богданов поділився планами колективу на другий етап чемпіонату:

— Змагатися за медалі ми, розумію, вже не зможемо. А от поборотися за місце в шістці мусимо. Як відомо, пішов від нас до клубу НХЛ «Вашингтон Кепіталз» Дмитро Хвостюк, а Вітанк доволось вже вкотре непереконатно перешу ланку напад. Разом із Ю-

дашевним та Найденом з ній вступатиме Валулілі. Інші ланки форвардів такі: Сеньков — Трєсхув — Василєно (дуже надіюсь на цю хвилю), Кученко — Кузьмичинський — Опецький, Кулєбухов — Свищівський — Бурзков, виходитимуть на лід ші й вкормлювач. Каджі та 17-річний Підгурський. У обороні, мабути, виставлятимемо чотирьох пар захисників: Шарєва — Севачинський, Лубин — Тимченко, Житник — Гунько, Дюнін — Поковников. Останній — 17-річний гравець — добре зарекомендував себе в різних матчах. Додам до цього: готові поборотися за місце в складі й Кулєрметов, Федос та Бобровников, які покин гравці у ШВСМ. Віктор БРАНЦЬКИЙ.

